

Unia Europejska i Rada Europy a kwestie ochrony praw człowieka w internecie. Europejskie standardy zarządzania internetem

Alicja Jaskiernia, Michał Głowacki

Kwestie ochrony praw człowieka w środowisku cyfrowym, w tym zwłaszcza ochrony danych osobowych, reguł demokratycznego zarządzania internetem oraz ustanowienia *habeas corpus* w europejskiej przestrzeni cyfrowej w sprawie ochrony praw podstawowych, stanowiły główny obszar działań Unii Europejskiej oraz Rady Europy w 2014 r. Obie organizacje zajęły zdecydowane stanowisko w globalnej debacie na temat modelu polityki medialnej w obszarze internetu, opowiadając się za modelem wielostronnego i wielopodmiotowego zarządzania niepodzielną „siecią sieci”. Jest w niej stale obecny wątek działalności w Europie wielkich korporacji z Doliny Krzemowej oraz konieczności przygotowania jednolitych i przejrzystych standardów polityki medialnej w epoce internetu. Obie organizacje wypracowały istotne projekty dokumentów dotyczących m.in. standardów ochrony danych osobowych i prywatności w Europie oraz promowania uczestnictwa obywateli w procesach demokratycznego zarządzania w mediach w epoce cyfrowej.

Rada Europy

Prawa człowieka w kontekście użytkowników internetu

W dniu 16 kwietnia 2014 roku Komitet Ministrów Rady Europy przyjął Zalecenie CM/

Rec(2014)6 w sprawie przewodnika po prawach człowieka w kontekście użytkowników internetu. Powołując się na standardy Rady Europy – w szczególności dokumenty promujące wolność słowa, dostęp do informacji, prawo do wolności zgromadzeń i do ochrony danych osobowych – Komitet Ministrów przypomniał, że „państwa członkowskie mają obowiązek zabezpieczenia wszystkim obywatelom w ramach ich jurysdykcji praw człowieka i podstawowych wolności, które zapisane są w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka”. W dokumencie podkreślono, że ten obowiązek ma znaczenie także w kontekście korzystania z internetu, co może przyczyniać się do zwiększania poziomu przejrzystości i odpowiedzialności w działalności władz publicznych oraz promowania uczestnictwa obywateli w procesach demokratycznych. Prawa człowieka w przypadku użytkowników internetu zostały zdefiniowane w przewodniku, który stanowi załącznik do Zalecenia CM/Rec(2014)6. Podstawowym celem dokumentu jest uświadomienie użytkownikom internetu ich praw, możliwych ograniczeń, a także środków, które mogą te ograniczenia minimalizować. Katalog opiera się na podstawowych prawach człowieka oraz mechanizmach ich egzekwowania w kontekście dostępu do informacji, zakazu dyskryminacji, promowania

wolności słowa, wolności zgromadzeń i partycypacji, prawa do prywatności, ochrony danych osobowych, prawa do edukacji oraz praw dzieci i ludzi młodych. W odniesieniu do każdego z przypadków przewodnik określa jego znaczenie w kontekście korzystania z internetu, przywołując wielokrotnie praktyczne przykłady korzystania z poszczególnych praw i wolności. W przypadku wolności zgromadzania się i stowarzyszania, dokument zwraca na przykład uwagę na prawo do swobody wyboru dowolnej witryny, aplikacji lub innych usług w celu wytworzenia, przyłączenia, mobilizacji i uczestnictwa w grupach społecznych i zespołów, bez względu na to, czy są one oficjalnie uznane przez władze publiczne. Przypomina też o prawie do pokojowego protestu w internecie oraz możliwości wykorzystania narzędzi online do udziału w lokalnych, krajowych i globalnych debatach publicznych, inicjatywach legislacyjnych i publicznej kontroli procesów decyzyjnych oraz udziału w kształtowaniu polityki zarządzania internetem. W kontekście zakazu dyskryminacji podkreśla się z kolei, że użytkownicy mediów online, którzy komunikują się z władzami publicznymi, dostawcami usług internetowych oraz treści i usług online, lub też z innymi internautami, nie mogą być dyskryminowani ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, język, religię, przekonania, poglądy polityczne. A także ze względu na pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie lub – z jakichkolwiek innych przyczyn, takich jak pochodzenie etniczne – orientację seksualną lub wiek¹. Dokument został przygotowany przy udziale 13-osobowej międzynarodowej Grupy Ekspertów ds. Praw Użytkowników Internetu

(Committee of Experts on Rights of Internet Users – MSI-DUI), która była usytuowana przy Radzie Europy. Działania podejmowane przez członków MSI-DUI w okresie 6.06.2012–31.12.2013 miały przyczynić się do wdrażania Strategii Zarządzania Internetem Rady Europy (2012–2015). MSI-DUI badała istniejące standardy Rady Europy w sprawie praw człowieka i podstawowych wolności w zakresie internetu oraz pełniła funkcję ciała doradczego dla Steering Committee on Media and Information Society (CDMSI) we wszystkich kwestiach związanych z prawami i obowiązkami użytkowników zarówno internetu, jak i innych podmiotów online².

Ochrona dziennikarstwa oraz bezpieczeństwo dziennikarzy i innych aktorów medialnych

W pierwszej połowie 2014 roku Rada Europy przywiązywała szczególną uwagę do problemu ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzy. Wyraz tej realizowanej konsekwentnie strategii stanowi Deklaracja Komitetu Ministrów, która została przyjęta w dniu 30 kwietnia 2014 roku. Dokument zwraca uwagę na współczesne zagrożenia polegające na nękanii, zastraszaniu, pozbawianiu wolności, a nawet atakowaniu dziennikarzy z powodu wykonywanej przez nich pracy oraz ich poglądów. Rada Europy podkreśliła, że nadużycia tego typu często spotykały się w Europie z niewystarczającymi wysiłkami odpowiednich władz państwowych, które powinny doprowadzić do postawienia sprawców przed wymiarem sprawiedliwości, co w rezultacie prowadziło do ich bezkarności. W Deklaracji podkreślono, że współczesne zagrożenia nie ograniczają się wyłącznie do profesjonalnych dziennikarzy lub innych tradycyjnych

¹ Recommendation CM/Rec(2014)6 of the Committee of Ministers to member States on a Guide to human rights for internet users, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2184807&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383> [dostęp: 26.07.2014].

² Committee of Experts on Rights of Internet Users, [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/msi-dui/MSI-DUI_ToR%20EN%20\(final\).asp#P1_58](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/msi-dui/MSI-DUI_ToR%20EN%20(final).asp#P1_58) [dostęp: 21.07.2014].

podmiotów medialnych. Alarmujące sytuacje dotyczą coraz częściej także innych podmiotów medialnych, które za sprawą rozwoju technologii cyfrowych biorą aktywny udział w debacie publicznej i kontrolują działalność władz publicznych. Dokument podkreśla, że ataki na dziennikarzy i inne podmioty medialne stanowią szczególnie poważne naruszenie praw człowieka, ponieważ „uderzają nie tylko w prawa osób fizycznych, ale pozbawiają także innych ich prawa do otrzymania informacji, ograniczając w ten sposób debatę publiczną, która jest w samym sercu pluralistycznej demokracji”. Przypomina także, że państwa członkowskie są zobowiązane zwalczać źródła ograniczania wolności wypowiedzi i debaty publicznej, które mogą polegać na naruszaniu prawa do dostępu do informacji lub braku ochrony źródeł dziennikarskich. W nawiązaniu do wszystkich omawianych w dokumencie problemów Rada Europy zwraca szczególną uwagę na rosnącą liczbę doniesień o atakach na dziennikarzy i inne podmioty medialne w wielu częściach Europy, a także na szczególne niebezpieczeństwa, z jakimi mogą się spotykać kobiety. Rada Europy zobowiązuje się do zintensyfikowania działań w zakresie ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy oraz innych podmiotów medialnych. Deklaruje także szerzenie wiedzy w tym zakresie, współpracując z innymi organizacjami międzynarodowymi³.

W maju 2014 r. w Strasburgu odbyło się spotkanie pt. „Round Table on Safety of Journalists – From Commitment to Action”, którego

cel stanowiła promocja dialogu między organizacjami wspierającymi wolność mediów i identyfikacja sposobów lepszego reagowania na poważne naruszenia praw człowieka wobec dziennikarzy⁴. Od 1 stycznia 2014 r. przy Radzie Europy działa 13-osobowy Komitet Ekspertów w sprawie ochrony dziennikarstwa i bezpieczeństwa dziennikarzy (Committee of Experts on Protection of Journalism and Safety of Journalists – MSI-JO), który zajmuje się przygotowaniem Zalecenia Rady Europy w oparciu o problemy poruszane wcześniej w Deklaracji. Zastrzeżenie do Deklaracji Komitetu Ministrów z 30 kwietnia 2014 r. zgłosiła Rosja, kwestionując stosowanie dokumentu w odniesieniu do „innych podmiotów medialnych” i uznając określenie za „niespecyficzne i nieposiadające jakiegokolwiek podstawy w wiążących międzynarodowych dokumentach prawnych”⁵.

Unia Europejska

Stanowisko Unii wobec globalnego procesu governance w obszarze internetu

W lutym 2014 r. Komisja Europejska (dalej: KE) przedstawiła komunikat pt. *Polityka wobec internetu i zarządzanie internetem. Rola Europy w kształtowaniu przyszłości zarządzania internetem*⁶. Unijna wizja zaprezentowana w komunikacie została oparta na trzech głównych zasadach: jednolitości i niepodzielności internetu jako „sieci sieci”; przestrzeganiu w internetowej przestrzeni wirtualnej tych samych norm i przepisów, jakie obowiązują w świecie rzeczywistym; wielostronnym systemie zarządzania⁷.

³ Declaration of the Committee of Ministers on the protection of journalism and safety of journalists and other media actors, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2188999&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383-%20FR> [dostęp: 21.07.2014].

⁴ *Round Table on Safety of Journalists*, <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/roundtable-en.asp> [dostęp: 23.07.2014].

⁵ Declaration of the Committee of Ministers on the protection of journalism..., dz. cyt.

⁶ Komunikat KE, *Polityka wobec internetu i zarządzanie internetem. Rola Europy w kształtowaniu przyszłości zarządzania internetem*, COM(2014)72, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2014:0072:FIN:EN:PDF> [dostęp: 17.07.2014].

⁷ Tamże, s. 3.

W komunikacie stwierdza się, że „Unia Europejska była zawsze przywiązana do koncepcji internetu jako jednej niepodzielnej przestrzeni, w której wszystkie zasoby powinny być dostępne w taki sam sposób, niezależnie od lokalizacji użytkownika i dostawcy”⁸. Cenzurowanie sieci przez blokowanie, spowalnianie lub dyskryminację treści, usług lub aplikacji oraz inne „czysto krajowe podejścia” może prowadzić do fragmentacji internetu, a w konsekwencji – zagrożić wolnemu przepływowi informacji.

W kwestii modelu zarządzania internetem w komunikacie zostało zaprezentowane stanowisko popierane na różnych forach globalnych przez Unię Europejską i Stany Zjednoczone, które stanowi, że najbardziej optymalny jest model wielopłaszczyznowego i wielopodmiotowego zarządzania (*governance*), w którym pozycji dominującej nie ma żaden z podmiotów dopuszczonych do decydowania o kształcie funkcjonowania sieci. KE uważa również, że procesowi *governance* powinny podlegać także kwestie techniczne dotyczące zarówno protokołów internetowych, jak i innych technologii informacyjnych, ponieważ mogą one „wywoływać znaczące skutki w zakresie polityki publicznej, oddziaływać na prawa człowieka (...) oraz wolność słowa w internecie”⁹. KE postuluje więc jak najszybsze ustalenie sposobów zglobalizowania funkcji Internetowej Korporacji ds. Nadanych Nazw i Numerów (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – ICANN), przy jednoczesnym wzmocnieniu innych uczestników wielostronnego zarządzania, zwłaszcza Forum Zarządzania Internetem

(Internet Governance Forum – IGF). Komisja Europejska zdecydowanie opowiada się za faktycznym i równoprawnym udziałem wielu zainteresowanych stron w tym procesie. Przy czym nie powinien ona wykluczać ani rządów ani innych organów publicznych, których uprawnienia i legitymacja wywodzą się z procesów demokratycznych, do wypełniania ich obowiązków w dziedzinie polityki publicznej, jeżeli są one zgodne z powszechnymi prawami człowieka. W tym celu KE utworzyła Globalne Obserwatorium Polityki w obszarze internetu (Global Internet Policy Observatory – GIPO), będące platformą internetową do obserwowania rozwoju internetu¹⁰.

Wobec konieczności wypracowania jasnego stanowiska w kwestii zarządzania siecią Parlament Europejski (dalej: PE) w Rezolucji z 12 marca 2014 r. wezwał Komisję „do przedstawienia, najpóźniej w styczniu 2015 r., strategii UE dotyczącej demokratycznego zarządzania internetem”; ustanowienia „*habeas corpus* w europejskiej przestrzeni cyfrowej” w sprawie ochrony praw podstawowych; „uczynienie z UE referencyjnego gracza w obszarze demokratycznego i neutralnego zarządzania internetem”¹¹. PE wezwał Komisję „do podjęcia działań na szczeblu międzynarodowym (zwłaszcza wraz z ONZ) w dziedzinie współpracy z zainteresowanymi partnerami w celu realizacji unijnej strategii na rzecz demokratycznego zarządzania internetem”. W tym przypadku chodzi bowiem o to, by zapobiec niepożądanemu wpływowi poszczególnych podmiotów, przedsiębiorstw lub państw na działania

⁸ Tamże, s. 4.

⁹ Tamże, s. 9–10.

¹⁰ Na temat GIPO zob.: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/global-internet-policy-observatory-call-expressions-interest-feasibility-study> [dostęp: 3.07.2014].

¹¹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich i ich wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2014-0230> [dostęp: 2.07.2014].

ICANN i Internet Assigned Numbers Authority (IANA)¹² przez zapewnienie odpowiedniej reprezentacji wszystkich zainteresowanych stron w tych organach, przy jednoczesnym unikaniu kontroli państwa, i cenzury oraz „bałkanizacji” i fragmentaryzacji internetu”. PE wezwał też Unię Europejską – do objęcia przewodniej roli w „przebudowie struktury internetu i zarządzania nim” w celu zapobiegania.¹³

Modernizacja regulacji dotyczących bezpieczeństwa danych osobowych i prywatności w Unii Europejskiej

Parlament Europejski 12 marca 2014 r. przyjął pakiet projektów składający się z trzech kluczowych dokumentów w sprawie ochrony danych i prywatności: Rezolucję PE w sprawie inwigilacji obywateli Unii przez służby specjalne ze Stanów Zjednoczonych, projekt dyrektywy oraz rozporządzenia istotne dla ochrony danych osobowych.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich oraz ich wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych¹⁴ nawołuje do zaprzestania „prowadzenia nieograniczonego nadzoru na masową skalę” (pkt 20); „wzywa Stany Zjednoczone do bezzwłocznej zmiany przepisów w celu dostosowania ich do prawa międzynarodowego w taki sposób, aby uznać prywatność i inne prawa obywateli UE; by zapewnić

obywatelom UE możliwości sądowego dochodzenia roszczeń tak, aby prawa obywateli UE były traktowane na równi z prawami obywateli Stanów Zjednoczonych” (pkt 31) oraz „głęboko ubolewa, że taki dostęp jest zazwyczaj osiągnięty za pomocą bezpośredniego egzekwowania przez organy państw trzecich, z wykorzystaniem ich własnych przepisów, bez uciekania się do instrumentów międzynarodowych służących współpracy prawnej” (pkt 67). W odniesieniu do prac nad handlowym partnerstwem północnoatlantyckim (TTIP) „podkreśla, że biorąc pod uwagę znaczenie gospodarki cyfrowej w tej relacji i w odbudowie zaufania między UE a Stanami Zjednoczonymi, nie można być pewnym zgody Parlamentu Europejskiego na ostateczną umowę w sprawie TTIP” (pkt 73). W kontekście reformy danych PE „wzywa Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego standardowych warunków ogólnych dla usług internetowych i telekomunikacyjnych oraz nadania organowi nadzoru uprawnień do monitorowania przestrzegania warunków ogólnych” (pkt 63); „wyraża poważne zaniepokojenie w odniesieniu do obowiązku bezpośredniego ujawniania władzom państw trzecich danych i informacji osobowych obywateli UE, które są przetwarzane w ramach umów o świadczenie usług w chmurze obliczeniowej,” (pkt 66). PE wezwał Komisję „do przedstawienia, najpóźniej w styczniu 2015 r., strategii UE dotyczącej demokratycznego zarządzania internetem”; ustanowienia „*habeas corpus* w europejskiej przestrzeni cyfrowej” w sprawie ochrony praw podstawowych oraz „uczynienie z UE

¹² Zob. więcej: <http://www.internetgovernance.org/2014/07/20/the-first-meeting-of-the-iana-stewardship-transition-coordination-group/> [dostęp: 3.07.2014].

¹³ Komunikat KE, *Polityka wobec internetu...*, dz. cyt.

¹⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich oraz ich wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (2013/2188(INI)) <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2014-0230> [dostęp: 20.07.2014].

referencyjnego gracza w obszarze demokratycznego i neutralnego zarządzania internetem¹⁵.

Rezolucja w sprawie wniosku dotyczącego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych¹⁶ oraz Rezolucja w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępstwom oraz swobodnego przepływu tych danych¹⁷, zostały przyjęte przygniatającą większością głosów (projekt rozporządzenia – 621 głosami za, przy 10 głosach przeciw i 22 wstrzymujących się, a projekt dyrektywy – 371 głosami za, przy 276 głosach przeciw i 30 wstrzymujących się). Po zakończeniu prac w nowym Parlamencie Europejskim rozporządzenie prawdopodobnie wejdzie w życie w 2016 r., bezpośrednio we wszystkich państwach Unii.

W obu Rezolucjach PE i KE proponują daleko idącą harmonizację, pozbycie się różnic i czasem – wręcz sprzeczności w przepisach na terenie całej Unii. Jednolite przepisy dotyczące ochrony danych będą obowiązywały nie tylko firmy unijne, ale także przedsiębiorstwa spoza UE, które oferują towary lub usługi jej obywatelom (np. za pośrednictwem internetu, jak Facebook, Google czy Amazon). Dostęp do informacji o tym, jak są przetwarzane nasze dane osobowe ma być łatwiejszy, a odpowiedzialność podmiotów przetwarzających dane – bardziej

oczywista i łatwiejsza do wyegzekwowania. Ponadto każdy obywatel będzie mógł wnieść skargę dotyczącą naruszenia przepisów rozporządzenia w swoim kraju, niezależnie od tego, w jakim kraju członkowskim jego dane osobowe są przetwarzane.

Projekty zasadniczo wzmacniają ochronę danych osobowych przesyłanych do krajów trzecich, wprowadzając poprawki nakładające na firmy (operatorów wyszukiwarek internetowych, sieci społecznościowych, czy przechowujących dane w „chmurze”) obowiązek uzyskania pozwolenia od krajowych organów odpowiedzialnych za ochronę danych na ujawnienie krajom trzecim jakichkolwiek informacji dotyczących obywatela UE. Za łamanie przepisów na firmy mogą być nakładane wysokie grzywny, sięgające albo 5 proc. rocznych obrotów, albo 100 milionów euro (w zależności od tego, która kwota będzie bardziej dotkliwa). Parlament okazał się pod tym względem bardziej surowy od Komisji Europejskiej, która proponowała kary w wysokości maksymalnie 2 proc. rocznych obrotów lub miliona euro.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych¹⁸ wprowadziła aż 207 poprawek do tekstu proponowanego przez Komisję. W poprawce 99 do art. 5, dotyczącej zasad przetwarzania danych osobowych, zostały określone warunki takiego przetwarzania.

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (COM(2012)0011, www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0212+0+DOC+XML+V0//PL [dostęp: 20.07.2014]).

¹⁷ Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępstwom, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, wykrywania ich i ścigania albo wykonywania kar kryminalnych oraz swobodnego przepływu tych danych (COM(2012)0010, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0219+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp: 20.07.2014]).

¹⁸ www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0212+0+DOC+XML+V0//PL [dostęp: 20.07.2014].

Zgodnie z zapisem dane muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty; b) zbierane w konkretnych, bezpośrednich i zgodnych z prawem celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; c) prawidłowe, właściwe i ograniczone do minimum niezbędnego; d) ścisłe i, w razie konieczności, aktualizowane; f) przetwarzane pod nadzorem i na odpowiedzialność administratora, który zapewnia i jest w stanie wykazać zgodność z przepisami niniejszego rozporządzenia (odpowiedzialność). Wprawdzie nie zakazuje się tzw. profilowania, ale – zgodnie z poprawką 115 do art. 20 – każdy podmiot danych musi być „bardzo wyraźnie informowany o prawie do wyrażenia sprzeciwu wobec profilowania”. W art. 9 określono ścisłe warunki przetwarzania wrażliwych kategorii danych osobowych. Poprawka 103 do art. 9 przewiduje zakaz przetwarzania danych osobowych „ujawniających rasę lub pochodzenie etniczne, poglądy polityczne, religię lub światopogląd, orientację seksualną lub tożsamość płciową, przynależność do związków zawodowych i działalność w nich oraz przetwarzania danych genetycznych lub biometrycznych lub danych dotyczących zdrowia lub seksualności, sankcji administracyjnych, orzeczeń sądowych, popełnionych lub domniemych przestępstw, wyroków skazujących lub powiązanych środków zabezpieczających”.

W szczególnie kontrowersyjnej kwestii tzw. prawa do bycia zapomnianym, parlamentarna poprawka 112 do art. 17 pozostawia jedynie „prawo do usunięcia danych”. Podmiot danych ma prawo zażądać usunięcia przez administratora danych osobowych „odnoszących się do niego oraz zaprzestania dalszego rozpowszechniania

tych danych, zwłaszcza w odniesieniu do danych osobowych, które zostały udostępnione przez podmiot danych, kiedy był on dzieckiem” w kilku wymienionych enumeratywnie sytuacjach (np. odwołania zgody na ich przetwarzanie lub kiedy minął okres przechowywania, na który wyrażono zgodę, podmiot danych sprzeciwia się przetwarzaniu danych osobowych, itp.). W przypadku podania danych osobowych do wiadomości publicznej nakazuje się administratorowi podjęcie wszelkich uzasadnionych kroków, w tym także „środków technicznych”, aby „poinformować osoby trzecie przetwarzające takie dane, iż podmiot danych wnioskuje o usunięcie linków do danych, kopii lub replikacji tych danych osobowych” (ust. 2).

Współpraca narodowych regulatorów sektora audiowizualnego – powołanie stałej Grupy Roboczej (ERGA)

W lutym br. Komisja Europejska powołała w charakterze ciała doradczego formalną Grupę Roboczą Regulatorów Audiowizualnych Usług Medialnych (European Regulators Group for Audiovisual Media Services – ERGA)¹⁹. Celem działalności Grupy będzie przede wszystkim odpowiednia i spójna implementacja przepisów dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych oraz wszelkie kwestie z obszaru mediów elektronicznych. ERGA ma także zapewniać ściślejszą współpracę pomiędzy krajowymi organami regulacyjnymi państw członkowskich, ułatwiając wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. Neelie Kroes, Komisarz do spraw Agendy Cyfrowej podkreśliła, że powołanie Grupy stanowi rezultat postulatów raportu w sprawie wolności i pluralizmu mediów z 2013 r.²⁰. Grupa ma do spełnienia także ważną

¹⁹ IP/14/101, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-101_en.htm [dostęp: 20.07.2014].

²⁰ *A free and pluralistic media to sustain European democracy*, High Level Group on Media Freedom and Pluralism, January 2013, <https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/HLG%20Final%20Report.pdf> [dostęp: 20.07.2014].

rolę w związku z przeglądem regulacji sektora usług audiowizualnych w 2015 r.

W składzie ERGA znajdują się reprezentanci regulatorów mediów elektronicznych z wszystkich państw członkowskich, którzy na pierwszym spotkaniu, 4 marca br. w Brukseli, powołali przewodniczącego (Olivier Schrameck z francuskiej Najwyższej Rady Audiowizualnej – CSA) oraz dwóch wiceprzewodniczących (Madeleine de Cock Buning, przewodnicząca holenderskiego regulatora DCM i Jan Dworak z KRRiT)²¹.

Będą oni pełnić swoje funkcje do końca 2015 r. Obserwatorami biorącymi udział w spotkaniach ERGA są także przedstawiciele Norwegii i Lichtensteinu oraz stowarzyszenia regulatorów europejskich EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). Udział w spotkaniach biorą także przedstawiciele Komisji Europejskiej. W pierwszym spotkaniu ERGA uczestniczyła wiceprzewodnicząca KE do spraw Agencji Cyfrowej Neelie Kroes oraz Dyrektor Generalny DG Connect Roberto Viola²².

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/inaugural-meeting-european-regulators-group-audiovisual-media-services-erga> [dostęp: 20.07.2014].

²² Tamże.